

20100981854

ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИАЦИОНА СИГУРНОСТ

Врз основа на член 26-д, став 1, точка 12 од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност („Службен весник на Република Македонија“, бр. 48/02 и 135/07), директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА МАКСИМАЛНО ДОЗВОЛЕНИ КОЛИЧИНИ НА РАДИОНУКЛИДИ ВО МЕТАЛИТЕ, ГРАДЕЖНИТЕ МАТЕРИЈАЛИ, ВЕШТАЧКИТЕ ЃУБРИВА, ПЕПЕЛ ОД ТЕРМОЕЛЕКТРАНИТЕ И ОТПАДНИОТ МАТЕРИЈАЛ ОД РУДНИЦИ И ТОПИЛНИЦИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат максимално дозволените количини на радионуклиди во металите, градежните материјали, вештачките ѓубрива, пепел од термоелектраните и отпадниот материјал од рудници и топилници.

Член 2

Одделни поими употребени во овој правилник го имаат следново значење:

1) Остаток од работни активности е пепел од термоелектраните кој се генерира при согорување на фосилните горива и отпаден материјал од рудници и топилници, како и било кој материјал којшто потекнува од работни активности утврдени согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност, а кои што правниот субјект кои ги поседува ги отфрла или има намера или е потребно да ги отфрли, материјали кои потекнуваат од минати работни активности, а кои се преместени од самото место, како и материјали ископани од контаминирани места.

2) Индекс на активност е бездимензионална величина која се пресметува врз основа на резултатите добиени од мерењата на активноста на даден радионуклид на единица маса од материјалот.

Член 3

Одредбите на овој правилник не се однесуваат на радионуклиди кои се генерираат во нуклеарната индустрија или при примената на јонизирачкото зрачење.

Член 4

Концентрацијата на активност на радионуклидите присутни во металите, вештачките ѓубрива и остатоците од работни активности не треба да надминуваат 5 Bq/g за К-40 и 0,5 Bq/g за останати радионуклиди од природно потекло и нивоата на изземање за радионуклиди од вештачко потекло за материјали со маса поголема од еден тон согласно со Правилникот за критериуми за изземање на извор на јонизирачко зрачење и исклучување на изложеност на дефиниран извор од контрола.

Во исклучителни ситуации, концентрацијата на активност во вештачките ѓубрива може да ги надмине нивоата од став 1 на овој член, но само доколку истото се однесува на природни радиоактивни извори.

Член 5

За ограничување на изложеноста на населението на јонизирачко зрачење кое потекнува од градежните материјали се користат акциони нивоа.

Член 6

Акционото ниво за дозата на населението која е последица на изложеноста на населението на гама зрачење кое потекнува од градежните материјали кои се користат при изградба на градежни објекти изнесува 0,3 mSv во текот на една година.

Кога изложеноста на населението на гама зрачењето е ограничено на вредноста од став 1 на овој член, веројатноста дека активноста на единица волумен воздух за радонот ослободен во затворените простории од употребените градежни материјали ги надминува референтните нивоа согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност е многу мала.

Член 7

За проценка дали акционото ниво ја надминало вредноста утврдена во член 6 став 1 на овој правилник се користи индекс на активност.

Доколку индексот на активност од став 1 на овој член е поголем од 0,5 тогаш се смета дека правниот субјект врши работна активност согласно прописите за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и истиот спроведува истрага за изложеноста на јонизирачкото зрачење која е последица на вршењето на таа работна активност.

Правниот субјект доставува извештај за наодите од истрагата од став 2 на овој член до Дирекцијата за радијациона сигурност во рок од 15 дена по завршување на истрагата.

Член 8

Индексот на активност I_1 за градежниот материјал кој се користи при изградба на градежните објекти изнесува:

$$I_1 = \frac{C_{Th}}{200 \frac{Bq}{kg}} + \frac{C_{Ra}}{300 \frac{Bq}{kg}} + \frac{C_K}{3000 \frac{Bq}{kg}}$$

каде C_{Th} , C^{Ra} и C^K се активности на ^{232}Th , ^{226}Ra и ^{40}K на единица маса од материјалот изразени во $\frac{Bq}{kg}$.

Индексот I_1 од став 1 на овој член се користи и за материјалите кои се користат за пополнување под или во непосредна близина на градбата.

Доколку индексот на активност I_1 од став 1 на овој член е помал или еднаков на 0,5 тогаш градежниот материјал може да се користи без ограничување во поглед на неговата радиоактивност.

Индексот на активност I_1 од став 1 на овој член може да достигнува вредност 2 единствено за вештачки добиени или други материјали со ограничена примена.

Член 9

Со денот на влегување во сила на овој правилник престануваат да се применуваат одредбите за максимални граници за радиоактивна контаминација на градежни материјали од Правилникот за максимални граници на радиоактивна контаминација на човековата средина и за вршење на деконтаминација („Службен лист на СФРЈ“ бр. 8/87).

Член 10

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.01-860/2
16 јули 2010 година
Скопје

Директор,
д-р **Нузи Шахин**, с.р.